

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA.

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Martis vigeſimâ-tertiâ Martii, anni M. DCC. LXXXIV.

M. GUIDONE DANIÉ DESPATUREAUX, Doctore Medico, Præſide.

An amputationis prima Curatio topicis anodynis inſtituenda?

I.

QUI varios vulnerum ſtatus & gradus ſedulò perpendêre, in iis quatuor diverſa animadverterunt tempora, tempus ſilicet inflammationis, tempus ſuppurationis, tempus quo detergitur vulnus & tempus quo perficitur cicatrix.

Auxilia quæ per hæcce quatuor tempora expertissimi Medici, vulnerum curationi apta judicavêre, per totidem distinctas diviserunt classes. Hinc sedativorum, maturantium, digestivorum, cicatricantiumque titulo donantur.

Itaquè 1°. in usum vocata sunt sedativa remedia ut quodam modo propriorum partis integumentorum vices gererent, & ut erethismo, tensioni & inflammationi afferretur auxilium. 2°. Maturantia in hunc scopum adhibentur scilicet ut naturæ motus, cujus ope elaboratur perficiturque materia purulenta, ritè absolvatur foveaturque; nam omnia hujusce classis auxilia calore quodam vel fermentativo motu gaudent, & adhibentur cum resolutioni locus non fuerit. 3°. digestiva ad vulneris ut ita dicam digestionem scilicet repurgationem apta habita sunt. 4°. exsiccandorum vulnerum, cicatricisque efformandæ causâ usurpata fuêre cicatricantia medicamina. Sic opitulatur vulneri in statu inflammationis, suppurationis, repurgationis & cicatricis. Hæc quatuor plerumque stadia post membri abscissionem percurrit vulnus; at verò quàm miseri sunt ægri! Hi varii vulneris status experientiâ sedulò notati apud plerosque chirurgos nullius sunt momenti. Constat tamen exordium curationis haud rectè institutum, operationem licet ritè celebratam irritam reddidisse, & naturæ tantùm detrimenti attulisse quantùm auxilii intulissent sedativa seu anodyna remedia, si in primo curationis tempore fuissent adhibita.

I I.

LICET amputatio juxtà leges artis instituta naturæ præstantissimum suppeditet auxilium; vulnus tamen adeò grave, adeòque profundum, tot nervorum & vasorum læsionibus stipatum manifesta secum importat pericula, sivè nimiâ irritatione, sivè ægrotantis statu & habitu dùm urgetur operatio, sivè acerbissimo dolore, motibus spasmodicis, nec non hæmorrhagiâ. Quæ quidem omnia accidentia plùs minùsve molestè animalem afficiunt œconomiam; at verò non adest hîc malorum numerus terminusvè: debellanda etiam sunt pericula à partibus sectis orta, scilicet fibrarum nervæarum ab aëris contactu natales ducens irritatio, inflammatio & tensio, humorum nocivorum sanguinisque plethora, in maturationis tempore per textus cellularis mæandros abscessuum propagatio, gangræna, ac proindè febris admodùm intensa cujus vehementiæ opitulari ut felix sequatur exitus arduum, si ex neglectâ temporis occasione, nam in hoc rerum ordine occasio præceps, evolvantur & crescant hæc omnia mala; nihil profectò dubii est quin ea plùs minùsve animalem frangant compagem, amputationis incommoda periculaque ingravescant. Cùm tunc validiori gaudeat erethismo nervosum genus, Ita disturbantur corporis functiones ut ad prosperum operationis exitum vergere nequeat natura.

I I I.

CERTÈ inter vulnera quæ in corpore humano instituuntur? primum quoad magnitudinem gravitatemque locum tenent ea quæ amputationem sequuntut. Etenim sanguis in partem vulneratam advectus, vasorum truncis, quorum rami per omnes vicinas partes anteà dispersi ingurgitationem in partis resectæ summitate procreat. At verò immodicus fieret ille sanguinis ad partes

appulſus & vitale brevi extingueretur principium niſi per collateralia minimaque vaſa tranſverſim juxtà membri ſectionis lineam ſunt diſtributa, inſtitueretur circulatio, eſt in ratione plethoræ membri reſecti ingurgitationis periculum, ſubjecti habitûs & remedii quod vulneri curando adhibetur in primâ Chirurgi manûs admotione. Citò citiùs phlegmonea adeſt inflammatio cujus fomes in textu celluloſo. At verò convenientium topicorum uſu, fluida quæ ingurgitationem procreaſſent, organicâ ſanorum vaſorum actione ad vulneris ſuperficiem propelluntur. Sententia Chirurgorum à noſtrâ longè diſcrepat; contendunt enim remedium quod fluidorum fluxum ritè cohibere nequit, vulneri pariter immutando ità ut pus laudabile efformetur, impar fieri. ſanguineum vaſorum infarctum, caloris augmentum, fibrarum tenſionem tanquàm neceſſaria putant. Sic falſis fulti ratiociniis anodynorum topicorum ope vulnus in ulcus commmutari haud poſſe fuerunt arbitrati.

I V.

SICCA topica in primo apparatu adhibita pro primariâ inflammationis cæterorumque accidentium cauſâ in membri abſciſſione haberi poſſunt. Nam topica hujuſce generis nihil aliud ſunt relativè ad fibrarum tenuitatem nervorumque recenter ſectorum irritabilem naturam quàm corpora dura aſperitatibus hirſuta ſeu in principio ſeu poſt applicationem quibus irritantur & ex quibus oriuntur vaſorum criſpatio, fluidorum ſtagnatio & ad inflammationem propenſio. At verò primo inſtanti vehementior & acerbior eſt illa inflammatio quàm ut convenientem pariat ſuppurationem: ſublato enim primo curationis apparatu vulnus fœtidum ſæpiſſimè exhalat ſpiritum, qui quidem nimium inflammationis gradum congeſtorumque ſuccorum exaltationem majorem quàm quæ ad eorum in puris converſionem requiritur itàque caloris illius temperandi cauſâ ſuademus remedia anodyna quæ qualitate ſuâ laxante lenienteque præſtantiſſima ſunt remedia ad nervorum ſectorum ſedandam irritationem idonea. Sic fibrarum oſcillationibus moderatis, oritur depletio vaſorum ac proindè cohibetur inflammatio.

V.

CURATIONI ſedantium ope inſtitutæ favent omnia experimenta. Quæ a nobis allata ſunt argumenta, oppugnari nequeunt ex obvio hæmorrhagiæ periculo. Moderata ſanguinis effluxio quam ſuppeditant vaſa, non incommodum, etiamſi copioſior quam ſperare licet, foret hæc evacuatio imò nullum incommodum ſi conferatur illud cum perturbationibus quas procreare valet curatio cum linteis ſiccis & carptis inſtituta ex quâ maxima naſcuntur diſcrimina. Itaque quamvis linteorum carptorum vulgaris vigeat uſus, contendimus hoccè tomentum vel colophoniam pulveratam cœteraſque ſiccas ſubſtantias licet abſorbentia putantur & in primo curationis gradu uſurpentur, procul eſſe exulanda, & præciſè quià ſcilicet ſunt abſorbentia, ac proindè nervos irritant, minima occludunt vaſa, adaugent calorem & partis extenſionem majoris fluidi quantitatis ſtagnatione, undè ſæpè ſæpiùs exurgit ægri interitus. Illud quidem ſæpiùs accidit in noſocomiis, in quibus pro primo apparatu ſiccis linteis utuntur Chirurgi. Huic manſæ methodo adſcribendus eſt putredinis diſcrimi-

numque frequentium quæ omnibus ferè ſuperveniunt amputationibus ortus, non verò inquinatis aëris qualitatibus & cæteris cauſis quibus immeritò aſſignantur ; undè concludere pronum eſt

Primam amputationis Curarionem topicis anodynis inſtituendam eſſe.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Cl.-Andræas GOUBELLY, *in Supremo Senatu Patronus.*

M. Antonius-Laurentius DE JUSSIEU, *Eques, Regi à Conſilii & Secretis, Regiæ Scientiæ Academiæ Socius, in horto Regio Botanices Profeſſor & prodemonſtrator.*

M. Joannes-Jacobus NOLLAN.

M. Benj.-Michael SOLIER DE LA ROMILLAIS,

M. Claudius LAFISSE.

M. Joſ.-Ignarius GUILLOTIN, *Scholarum Profeſſor deſignatus pro annis* 1785-7.

M. Max.-Joſephus LEYS, *Chirurgiæ latino idiomate Profeſſor.*

M. Joannes DESCEMET, *Cenſor Regius.*

M. Guido DANIÉ DESPATUREAUX, *actus Præſes.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-JOSEPHUS GILLE, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, Theſeôs Auctor.

A. R. S. H. 1784.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1784.